

معاون سازمان خصوصی سازی از عملکرد واگذاری‌های گمید کارنامه «خصوص سازی» قابل قبول است



موضوع



در کشور

ما با توجه به حجم نقدینگی بسیار بالا، شاید مهم‌ترین نقش خصوصی سازی، معرفی فرصت‌های سرمایه گذاری و هدایت نقدینگی به سمت تولید و سرمایه گذاری در صنایع کلیدی باشد

■ آمار واگذاری در سال‌های گذشته از زمان ابلاغ بند «ج»، رقم قابل توجهی را نشان می‌دهد. آیا همراستا با تحقق ارقام، خصوصی سازی واقعی شرکت‌ها در این سال‌ها محقق شده است؟

نگاه آماری به خصوصی سازی شاید تنها برای دانستن اندازه واگذاری‌ها و مقایسه آن با سایر شاخص‌های اقتصادی کاربرد داشته باشد. مهم‌تر از آن مفاهیمی همانند کاهش تصدی‌گری دولت، چابک شدن دولت، ایفای نقش نظارتی دولت، گسترش مالکیت عمومی است که در مقوله خصوصی سازی جایگاه ویژه‌ای دارد. اما در کشور ما با توجه به حجم نقدینگی بسیار بالا، شاید مهم‌ترین نقش خصوصی سازی، معرفی فرصت‌های سرمایه گذاری و هدایت نقدینگی به سمت تولید و سرمایه گذاری در صنایع کلیدی باشد. در این خصوص نگاهی به آمارهای واگذاری در صنایع مختلف می‌تواند نمایانگر این مهم باشد. حدود ۷۰ درصد واگذاری‌ها متعلق به ۵ صنعت مهم کشور شامل صنعت پتروشیمی ۲۱ درصد، صنعت فلزات اساسی ۱۴ درصد، صنعت نیروگاهی ۱۰ درصد و مخابرات ۹ درصد است. بدیهی است که هدایت منابع به سمت سرمایه گذاری در صنایع کلیدی در کشور سبب حرکت موتور اقتصادی کشور خواهد شد

که این موضوع به نوبه خود سبب کاهش تورم، کاهش بیکاری و افزایش نرخ سرمایه گذاری که از مهم‌ترین شاخص‌های کلیدی هر اقتصاد به شمار می‌آیند، خواهد شد.

■ درصد موفقیت در اجرای قانون چقدر بوده است؟

در تحلیل درصد موفقیت در اجرای قانون، باید موضوع از جنبه‌های مختلف مورد بررسی قرار گیرد. اگر از دیدگاه روش واگذاری به موضوع نگاه کنیم ۵۷ درصد واگذاری‌ها از طریق بورس، ۳۶ درصد از طریق مزایده، ۶/۷ درصد از طریق فرابورس و ۰/۲ درصد از طریق مذاکره انجام شده است. به عبارتی، حدود ۶۵ درصد واگذاری‌ها از طریق بورس و فرابورس انجام شده است. اگر از دیدگاه واگذاری به بخش خصوصی به موضوع نگاه کنیم، نگاهی به آمار واگذاری‌ها درصد موفقیت در اجرای قانون را بهتر نشان خواهد داد. از ۸۰۳ واگذاری (۶۶۸ شرکت)، ۵۵۵ واگذاری به ارزش ۶۵ هزار میلیارد تومان معادل ۴۵ درصد به بخش خصوصی بوده، ۱۸۵ واگذاری به ارزش ۳۸ هزار میلیارد تومان معادل ۲۶ درصد به نهادهای عمومی تعلق گرفته و ۶۲ واگذاری به ارزش ۴۴ هزار میلیارد تومان معادل ۳۰ درصد به سهام عدالت اختصاص یافته است. با توجه به توضیحات و آمارهای ارائه شده، درصد موفقیت در اجرای صحیح قانون، درصد قابل قبولی است.

در برنامه‌های چهارم و پنجم توسعه، میزان واگذاری‌ها از سال ۱۳۸۰ تاکنون نیز رقمی بالغ بر ۱۴۷ هزار میلیارد تومان است که متعلق به ۶۶۸ شرکت است.

برای بررسی روند خصوصی سازی در کشور از تاریخ ابلاغ بند «ج» اصل ۴۴ قانون اساسی تاکنون، با حسن محمد تبار، معاون واگذاری و امور سهام سازمان خصوصی سازی، به گفت‌وگو نشستیم. شرح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

■ از دیدگاه شما، مهم‌ترین موانع خصوصی سازی شرکت‌های دولتی چیست؟

بدیهی است در کشوری مانند ایران با سابقه طولانی در ساختار دولتی، عوامل متعددی به عنوان موانع خصوصی سازی به شمار می‌آیند. از آن جمله می‌توان به نبود بخش خصوصی توانمند از لحاظ مدیریتی و منابع مالی، نبود امکان تامین مالی برای بخش خصوصی، مقاومت مدیران بنگاه‌های مشمول واگذاری، نبود فضای کسب و کار مناسب، ساختار نامناسب سرمایه بنگاه‌ها، تراکم نیروی انسانی بنگاه‌های مورد واگذاری، پایین بودن سطح شفافیت و اعتبار گزارش‌های مالی، وجود ریسک‌های سیاسی و اقتصادی و نبود اطمینان سرمایه‌گذار خارجی، به عنوان مهم‌ترین موانع در خصوصی سازی کشور اشاره کرد.

■ راهکارهای بهبود روند خصوصی سازی و حرکت موثرتر در مسیر کوچک سازی دولت چیست؟

برطرف شدن موانع ذکر شده، مهم‌ترین راهکارهای بهبود خصوصی سازی در کشور به شمار می‌آیند. ایران کشوری با ذخایر غنی نفت و گاز، ذخایر معدنی و نیروی انسانی است. برطرف شدن این موانع، نویدبخش آینده روشنی از اقتصاد کشور است و خصوصی سازی و اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، حرکت به سمت این هدف بزرگ است.